

Bulletin

ZPRAVODAJ ČESKÉ SPOLEČNOSTI PRO KRAJINNOU EKOLOGII
REGIONÁLNÍ ORGANIZACE IALE ČESKÉ REPUBLIKY
(Czech Regional Organization of the International Association for Landscape
Ecology; CZ-IALE; www.iale.cz)

Výroční zpráva hlavního výboru o činnosti CZ-IALE v roce 2013

Rekreace a ochrana přírody, 1.-3.5.2013, Brno, ve spolupráci s MENDELU a UP Olomouc, spojená s výročním plenárním shromážděním CZ-IALE

Venkovská krajina 2013, 17.-19. 5. 2013, Hostětín, Bílé Karpaty, 11. ročník mezioborové konference pořádané ve spolupráci se ZO ČSOP Veronica/Centrum Veronica Hostětín

ÚSES – zelená páteř krajiny 2013, 4.-6.9. 2013, Brno, 12. ročník konference ve spolupráci s MŽP a AGERIS s r.o., MENDELU, AOPK

Ríční krajina 2013, 10.-12.10.2013, Olomouc, ve spolupráci s Koalicí pro řeky a UP Olomouc

Z těchto konferencí byly vydány celkem 4 publikace sborníkového typu.

2. V Brně pokračovaly **diskuse a semináře u kulatého stolu** na téma **Přírodní infrastruktura – ÚSES**. Tento cyklus diskusí začal v roce 2010 a od té doby pokračuje jako výměna aktuálních informací o rozmanitých aspektech tvorby územních systémů ekologické stability. Diskuse pořádá Pracovní skupina pro plánování krajiny CZ-IALE ve spolupráci s Regionálním sdružením ČSOP Brno a Ekologickým institutem Veronica.

3. Byla vydána 3 čísla vědeckého časopisu **Journal of Landscape Ecology**. Jedno číslo bylo ovšem ještě z ročníku 2012 (3/2012) a naopak dosud nebylo vydáno třetí číslo ročníku 2013. Jednotlivá čísla a články jsou k dispozici v tištěné i elektronické podobě.

V dubnu 2013 byla podána přihláška k zařazení časopisu *Journal of Landscape Ecology* na seznam bodovaných odborných periodik nově vytvářeného seznamu Rady vlády pro vědu a výzkum na období let 2013-2015.

4. Byla vydána 2 čísla členského zpravodaje **Bulletin CZ-IALE**. Bulletin obsahuje informace o činnosti CZ-IALE a kalendář akcí, souvisejících s ekologií krajiny.

Od r. 2012 je zavedená nová rubrika v bulletinu věnovaná novým významným publikacím z oboru. Nově byla také připomenuta kulatá životní výročí.

Nepodařilo se však zapojit zejména mladší členy CZ-IALE do aktivní autorské a editorské spolupráce na přípravě a vydávání bulletinu. Tento úkol trvá i nadále v roce 2014. Bulletin je vydáván pouze v elektronické podobě a elektronicky je také rozesílán všem členům CZ-IALE na jejich e-mailové adresy.

5. Počátkem roku 2013 byla podána na RVS (Rada vědeckých společností) AV ČR **žádost o dotaci na činnost na r. 2013**. 18.3.2013 AV ČR rozhodla o přidělení dotace na podporu vydávání vědeckého časopisu a pořádání vědeckých konferencí na rok 2013 ve výši 100 000,- Kč.

Předseda výboru CZ-IALE se zúčastnil **jednání RVS** AV ČR na podzim 2013 v Praze. Bylo požádáno o přidělení dotace na rok 2014 ve výši 110 tis. Kč. V lednu 2014 bylo na RVS podáno podrobné vyúčtování činnosti CZ-IALE za rok 2013, vyúčtování dotace a výroční zpráva, která je k dispozici na webové aplikaci RVS AV ČR. Ve zprávě je vykázáno celkem 13 organizačních a publikačních aktivit, které jsou předmětem dotace.

6. Členská základna

V roce 2013 jsme přijali přihlášku s pořadovým číslem 181, k 30.1.2014 pak s pořadovým číslem 183. Z tohoto počtu máme 5 čestných členů. Existuje ale řada chronických neplatičů, celkem evidujeme 113 členů, kteří zaplatili alespoň v roce 2011, z toho za rok 2012 ještě nezaplatilo 15 členů, za rok 2013 nezaplatilo 22 členů. Dlužné příspěvky je možno zaplatit v hotovosti na této konferenci, nebo dále převodem na účet IALE - 201097021/0300, s uvedením členského čísla jako variabilního čísla.

Výše členských příspěvků na rok 2014 se nemění:

Domácí členství v CZ-IALE 400,- Kč ročně (200,- Kč studenti, 150,- Kč důchodci); jeho zaplacení znamená, že osoba je v daném roce členem pouze České společnosti pro ekologii krajiny (CZ-IALE).

Mezinárodní členství 800,- Kč ročně (400,- Kč studenti a důchodci); jeho zaplacení obsahuje kromě členství v CZ-IALE i členství ve světové organizaci IALE a jako bonus předplatné ročníku JLE. Mezinárodní členství mělo v roce 2013 zaplacené 30 našich členů.

7. Hlavní výbor CZ-IALE na svém jednání v Brně 2.5.2013 **schválil**:

- přijetí nových členů CZ-IALE
- plán akcí na rok 2013
- uspořádání výroční konference CZ-IALE 2014 počátkem roku 2014 v Praze
- uspořádání další Krajinářské dílny, tentokrát předběžně v zimním období 2014/15
- podporu aktivní účasti doktorandů na vybraných akcích CZ-IALE

8. Různé:

Někteří členové CZ-IALE se zúčastnili evropského kongresu IALE v září 2013 v Manchesteru (viz zpráva D. Romportla v Bulletinu CZ-IALE č. 1/2014).

9. Poděkování

- aktivním členům hlavního výboru
- všem kteří se podíleli na organizování akcí v roce 2013 a vydávání sborníků z nich
- Petru Maděrovi a Pavlu Kovářovi jako dvěma hlavními tahounům vydávání JLE, dále všem autorům a recenzentům JLE
- Zbyňku Ulčákovi za vedení agendy tajemníka a organizační práci spojenou s Členskými příspěvky
- Dušanu Romportlovi za významnou pomoc při vydávání Bulletinu CZ-IALE a za správu webových stránek CZ-IALE

V Praze, 29.1.2014

*Doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc.
předseda CZ-IALE*

Zpráva z výročního plenárního shromáždění CZ-IALE 30.1.2014

Ve čtvrtek 30.1.2014 proběhlo v Praze na Albertově výroční plenární shromáždění CZ-IALE, svolané při příležitosti konference CZ-IALE "*Současné změny ve struktuře a využívání krajiny*", s tímto programem:

1. Přednesení a schválení výroční zprávy hlavního výboru o činnosti CZ-IALE v roce 2013
2. Zpráva o hospodaření CZ-IALE v roce 2013 a Zpráva revizní komise
3. Informace o členské základně CZ-IALE
4. Stav vydávání vědeckého časopisu Journal of Landscape Ecology
5. Plán aktivit CZ-IALE v roce 2014
6. Různé

Ad 1) Schválení výroční zprávy hlavního výboru o činnosti CZ-IALE v roce 2013

Výroční zprávu o činnosti CZ-IALE přednesl předseda hlavního výboru Z. Lipský. Zdůraznil význam pořádání vědeckých konferencí a vydávání odborných publikací, které jsou podmínkou dotace činnosti CZ-IALE ze strany Rady vědeckých společností AV ČR. Výroční zpráva o činnosti CZ-IALE byla přítomnými členy schválena.

Usnesení:

Výroční shromáždění schvaluje přednesenou zprávu o činnosti.

Ad 2) Zpráva o hospodaření v roce 2013 a Zpráva revizní komise

Počáteční stav peněžních prostředků k 1.1.2013: na účtu 505 589,65 Kč a v hotovosti v pokladně bylo 22 865,50 Kč. Konečný stav k 31.12.2012: na účtu 552 715,70 Kč a v pokladně 3093,50 Kč.

Výsledek hospodaření je kladný + 27 354,05 Kč.

Celkové výnosy (příjmy) činily 304 622,70 Kč, z toho 100 tis. Kč dotace Rady vědeckých společností, 46 550 Kč členské příspěvky.

Celkové náklady činily 277 267,78 Kč, z toho největší část připadá na tisky sborníků a časopisu Journal of Landscape Ecology.

Poznámka: Prezentované výsledky hospodaření jsou předběžné a mohou se v detailech změnit.

Revizní komise ve své zprávě konstatovala, že v účetnictví neshledala žádné nesrovnalosti ani závady.

Usnesení:

Plenární shromáždění schvaluje Zprávu o hospodaření a Zprávu revizní komise.

Ad 3) Členská základna CZ-IALE

viz Výroční zpráva hlavního výboru CZ-IALE

Ad 4) Journal of Landscape Ecology

Od roku 2010 jsou vydávána 3 čísla ročně. V současné době se připravuje číslo 1/2014.

Redakční rada se shodla na možnosti vydávání monotematických čísel v počtu cca 1 ročně.

Znovu žádáme členy CZ-IALE jednak o kvalitní rukopisy a dále o citaci článků z časopisu JLE v publikacích zařazených v databázích WoS a SCOPUS. Jedině tak dosáhneme kvality nutné pro indexaci časopisu na SCOPUS a posléze WoS, což bude mít dalekosáhlý pozitivní vliv pro krajinnou ekologii v ČR.

Ad 5) Plán činnosti pro rok 2014

- 23.-25.5.2014 konference Venkovská krajina 2014, Hostětín (gar. Drobilová)
- září 2014 – konference ÚSES zelená páteř krajiny 2014, Brno (gar. Buček, Maděra)
- workshop/konference doktorandů 17.4.2014 v Olomouci (gar. Machar)
- Přírodní infrastruktura – ÚSES: pokračování seminář a diskusí u kulatého stolu v Brně (gar. Buček)
- www stránky CZ-IALE – průběžná aktualizace (gar. Romportl)
- Journal of Landscape Ecology – vydání 3 čísel (garant Maděra)
- Bulletin CZ-IALE – aktuální vydávání informací (gar. Lipský, Romportl)
- podpora účasti doktorandů na akcích CZ-IALE
- zatím není jasné, zda se bude v roce 2014 opět konat konference Říční krajina

Zdeněk Lipský

Dopis CZ-IALE představitelům vlády České republiky

Výbor CZ-IALE, který se sešel 30.1.2014 u příležitosti výroční konference CZ-IALE, podpořil návrh Pavla Kováře napsat dopis představitelům nové vlády České republiky s nabídkou spolupráce při uplatňování zásad Evropské úmluvy o krajině v praxi. Dopis uveřejňujeme v plném znění.

Česká společnost pro ekologii krajiny- Regionální organizace IALE ČR

Adresa: CZ-IALE, Univerzita Karlova, Benátská 2, 128 01 Praha,
<http://www.iale.cz>

Pan

Mgr. Bohuslav Sobotka,

předseda ČSSD, předseda vlády České republiky

pan

Ing. Andrej Babiš,

předseda hnutí ANO 2011, místopředseda vlády České republiky

pan

MVDr. Pavel Bělobrádek, Ph.D., MPA,

předseda KDU-ČSL, místopředseda vlády České republiky

V Praze 4.2.2014

Vážení předsedové koaličních stran,

jako mnohé skupiny občanů i početná veřejná sféra, také naše Společnost pro ekologii krajiny (která je zároveň českou národní větví Mezinárodní asociace pro ekologii krajiny – IALE) věří, že s nástupem Vámi sestavené nové vlády dojde ke změně akcentů při správě země a k nápravě mnohého, co se v nedávné minulosti zanedbalo. Přejeme Vám v tomto úsilí hodně úspěchů.

Česká společnost pro krajinnou ekologii (CZ-IALE) založená v r. 2000 a zapojená mezi další odborné společnosti (Rada vědeckých společností ČR) se podílela svým zástupcem (tehdejším předsedou nominovaným MŽP ČR) na práci meziresortní komise pro implementaci Evropské úmluvy o krajině do českého legislativního prostředí. Intenzivní práce na tom probíhaly zejména během roku 2001.

Evropská úmluva o krajině byla přijata 20. října 2000 byla přijata v italské Florencii. Česká republika ji podepsala ve Štrasburku 28. listopadu 2002. S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a následně ji ratifikoval prezident České republiky.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 13 odst. 2 dne 1. března 2004. Pro Českou republiku se stala právně závaznou dne 1. října 2004.

Smyslem našeho dopisu resp. výzvy je apelovat na Vás, nové správce dotčených resortů, aby Evropská úmluva o krajině našla reálné zohlednění v praxi. V posledních několika letech se tak zjevně nedělo, takže kumulace negativních následků se na tradičně pestré a relativně harmonicky využívané české krajině projevila: chaotický a velkoplošný zábor zemědělské půdy pro velkosklady, chaotická suburbanizace, průmyslové zóny nebo fotovoltaická pole, zamoření kulturní krajiny obrovským množstvím biocidů původem ze zemědělské velkovýroby likvidujících klíčový užitečný hmyz a další biotu spolu se škůdci (např. syndrom zhroucení včelstev – opylovačů 95 % hmyzosnubných rostlin), znečištění přilehlých ekosystémů rezidui z hnojiv – eroze a eutrofizace, narušení krajinné struktury v povodích a ztráta retenčních funkcí umocněná polohou naší země na hydrologické „střeše Evropy“ (s projevy mj. v podobě ničivých povodní s obrovskými ekonomickými a ekologickými škodami).

Uvedli jsme jen několik málo příkladů, které by spolu s dalšími při existenci vyvážené výhledové koncepce rozvoje a využívání krajiny v souladu s principy Evropské úmluvy o krajině nemusely zatěžovat rozpočty různých správních úrovní anebo by jejich dopady byly minimalizovány.

Přinejmenším komunikační propojenost resortů s kompetencemi k plánování, využívání a managementu krajiny by měla být předmětem přezkoumání a nastavení optimálních pravidel. Rozhodně se nestavíme za taková opatření, která by znamenala ještě větší byrokratizaci běžného života, než jaká existuje teď, nicméně jakási střešní konzultativní (nepolitická) Rada kvalifikovaných odborníků více profesí, jejíž využívání aplikují některé západoevropské země, by mohla pomoci.

Pro případ Vašeho zájmu resp. Vašich nejbližších spolupracovníků pro danou oblast můžeme nabídnout předem dohodnutou formu konzultací, detailnějších vysvětlení nebo jiné spolupráce. Česká společnost pro krajinnou ekologii má mimo jiné pracovní skupinu pro krajinné plánování.

S přáním úspěchů ve Vaší odpovědné práci

Doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc.,
předseda CZ-IALE,
České společnosti pro krajinnou ekologii
o krajině

Prof. RNDr. Pavel Kovář, CSc.,
někdejší člen meziresortní komise
pro implementaci Evropské úmluvy

Tento text je jedním z výstupů výroční konference uspořádané Českou společností pro krajinnou ekologii (CZ-IALE) s názvem **GEOBIO 2014: SOUČASNÉ ZMĚNY VE STRUKTUŘE A VYUŽÍVÁNÍ KRAJINY**

Na vědomí: PhDr. Vladimír Špidla, hlavní poradce předsedy vlády České republiky

Odpověď ministra životního prostředí na dopis hl. výboru CZ-IALE

Richard Brabec
ministr životního prostředí

V Praze 27. března 2014
Čj.: 14655/ENV/14

Vážený pane profesore, vážený pane docente,

prostřednictvím Úřadu vlády ČR jsem obdržel Váš dopis předsedům koaličních stran ze 4. února 2014 ve věci reálného zohlednění Evropské úmluvy o krajině v praxi, na který bych tímto rád reagoval.

Sdílím Vaše znepokojení nad ne vždy uspokojivým stavem krajiny a problémy, které se v souvislosti s jejím využíváním a využíváním přírodních zdrojů na území České republiky objevují. Současný legislativní a metodický rámec pro koordinaci aktivit v krajině v zájmu jejího udržitelného užívání však lze považovat za dostatečný. Příčiny mnohdy neuspokojivého stavu krajiny je třeba hledat spíše v nedostatečném či nesprávném využívání existujících nástrojů, částečně také v obecném způsobu vymáhání práva nebo v omezené možnosti efektivní kontroly dodržování právních předpisů. Nepodporuji proto vytváření nových nástrojů, které samo nezaručuje kvalitnější ochranu krajiny v praxi. Vnímám však potřebu efektivnější komunikace zainteresovaných resortů i odborné veřejnosti, a proto vítám možnost navázat spolupráci s Českou společností pro ekologii krajiny, která je ve Vašem dopise nabízena. Předmětem zmiňovaných jednání s odborníky by mohlo být v první řadě zhodnocení dosavadní meziresortní a mezioborové spolupráce a úspěšnosti koordinace resortních zájmů ve vztahu ke krajině, případně diskuse nad potřebou změny formátu meziresortní koordinace např. využitím stávající struktury Rady vlády pro udržitelný rozvoj.

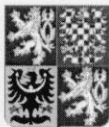
Dovolte mi také, vážení pánové, abych Vás informoval, že Váš dopis byl postoupen sekci ochrany přírody a krajiny - odboru obecné ochrany přírody a krajiny, do jehož působnosti problematika Evropské úmluvy o krajině na Ministerstvu životního prostředí spadá.

Věřím v úspěšné navázání na dřívější expertní spolupráci mezi Ministerstvem životního prostředí a Českou společností pro ekologii krajiny a doufám v její pozitivní vliv na stav krajiny v České republice.

S úctou

Vážený pan

Odpověď Úřadu vlády na dopis hl. výboru CZ-IALE

Úřad vlády České republiky
Odbor tiskový a styku s veřejností
nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
telefon 224 002 111, fax 224 003 520

Praha *df.* února 2014
Č.j. 1420/2014-OSV

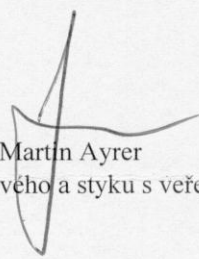
Vážený pane profesore,
vážený pane docente,

z pověření pana předsedy vlády odpovídám na Váš dopis ve věci Evropské úmluvy o krajíně ratifikované dne 28. listopadu 2002 ve Štrasburku.

Ve svém podání upozorňujete na jisté problémy v souvislosti s Evropskou úmluvou o krajíně, která byla přijata dne 20. října 2000 ve Florencii a Česká republika k ní přistoupila 28. listopadu 2002 ve Štrasburku. Vláda vydala usnesení vlády České republiky ze dne 30. října 2002 č. 1049. Překladačem materiálu byl po věcné stránce ministr životního prostředí. Z tohoto důvodu předávám Vaše podání Ministerstvu životního prostředí k informaci.

Dovoluji si Vám, vážení pánové, jménem pana premiéra poděkovat za Vaše slova podpory a za Vaši nabídku spolupráce, které si váží. V případě potřeby konzultace na toto téma se pan předseda vlády na Vás rád obrátí.

S úctou

MgA. Martin Ayrer
ředitel Odboru tiskového a styku s veřejností

Vážení pánové
prof. RNDr. Pavel **Kovář**, CSc.
doc. RNDR. Zdeněk **Lipský**, CSc.
Česká Společnost pro ekologii krajiny – Regionální organizace IALE ČR
Univerzita Karlova v Praze
Benátská 2
128 01 Praha 1

Půlkulatá jubilea čestných členů České společnosti pro krajinou ekologii

V krátkém rozmezí několika málo měsíců (2013/14) oslavili hezká životní výročí dva naši čestní členové. Jim patří následující řádky:

Prof. RNDr. **Milena Rychnovská**, DrSc. se narodila 17. října 1928 v Brně. Vystudovala Přírodovědeckou fakultu Masarykovy univerzity v Brně, kde také v r. 1951 obdržela doktorát (RNDr.) z fyziologie rostlin. V letech 1950-1955 byla na své Alma Mater asistentkou. Poté zakotvila v Botanickém ústavu ČSAV, kde byla vědeckou pracovnící a také vedoucí ekologického oddělení v Brně (1955-1985). Věnovala se nejprve autekologickým ekofyziologickým studiím některých travinných dominant trvalých bylinných porostů a později komplexnímu výzkumu lučních společenstev. V té době vedla resp. koordinovala velké mezinárodní/národní projekty jako *Mezinárodní biologický program IBP - travinné ekosystémy mírného pásma*, *Československý projekt Aluviální louky* (1966-1975) nebo v rámci programu MAB - Člověk a biosféra (UNESCO) *Československý projekt Funkce luk v pramenných oblastech* (1976-1985). Kvůli nedobrovolnému penzionování přešla do Ústavu ekologie krajiny Slovenské akademie věd v Bratislavě, kde pracovala až do roku 1990. Od roku 1991 pak působila na katedře ekologie a životního prostředí Univerzity Palackého v Olomouci, kde v r. 1992 získala titul profesorky ekologie a kde je stále emeritní profesorkou. Koordinovala projekt EARTHWATCH: *Czech Wetland Survey* (1993-1995). V r. 2003 obdržela za zásluhy v biologických vědách medaili G. J. Mendela AV ČR a v r. 2009 Cenu Milady Paulové (první české univerzitní profesorky) za celoživotní přínos české vědě v oblasti udržitelného rozvoje a ekologie. Je autorkou značného množství původních vědeckých prací v mezinárodních časopisech a sbornících, editorkou souborných knih o ekologii a metodologii výzkumu travinných ekosystémů – jak v angličtině, tak v češtině. Jsou koncipovány a psány jako vzorové učebnice či příručky pro výuku ekologie - vědy (v dnešní době inflace slova „ekologie“ je toto nutné zdůraznit). Za svou bohatou profesní kariéru absolvovala řadu stáží, mezinárodních konferencí či kongresů a jiných zahraničních pobytů počínaje expertní misí na Kubě (ve vztahu k posuzování savan) přes zvané příspěvky na vědeckých setkáních organizovaných profesními asociacemi nebo světovými organizacemi (Seattle 1969, Wageningen 1990 a 1994, Basel 1994, Poznaň 1997, Uppsala 2003 aj.). Její pedagogická činnost je vydatná a velice záslužná. Oblíbenými učiteli z univerzitního prostředí byly významné moravské osobnosti, botanik Josef Podpěra a rostlinný fyziolog, etnograf a dokumentarista Vladimír Úlehla. V začátcích vyučování M. Rychnovské šlo o přednášky a cvičení z fyziologie rostlin, později už o postgraduální kursy v ekologii na AF a LF MZLU v Brně či školení vědeckých aspirantů v ČSAV. V novém demokratickém období po změně režimu (od r.1991) se jedná o přednášky a semináře z ekologie rostlin, obecné ekologie, nauky o ekosystémech nebo semináře doktorandů na Univerzitě Palackého a také (1999-2004) o přednášku Základy ekologie pro Humanitní environmentalistiku na FSS MU v Brně. Počinem, který zaslouží zdůraznění a který ocenili pedagogové v ekologických disciplínách na vysokoškolských pracovištích, byla její role vědecké redaktorky překladu učebnice Begon-Harper-Townsend: *Ekologie* (Olomouc 1997). Milena Rychnovská rozená Soudková byla – jak jméno naznačuje – bezesporu ovlivněna ve svém směřování do lůna přírodních věd svým otcem Štěpánem Soudkem, který se stal profesorem

Vysoké školy zemědělské v Brně a vysoce uznávaným odborníkem ve sféře studia sociálního hmyzu (včely, mravenci) – možná i od něho převzala respekt k aplikacím badatelských poznatků v praxi, a vědomí, že organizační úsilí výzkumníka má hodnotu.

Prof. RNDr. Ing. **Jan Jeník**, CSc., Dr.h.c. se narodil 6. ledna 1929 v Třebomyslicích. V r. 1952 dokončil studia lesního inženýrství na ČVUT v Praze. Se skupinou profesora Jaromíra Kliky přešel na Univerzitu Karlovu, kde se stal kandidátem biologických věd a později docentem na geobotanickém oddělení Katedry botaniky Přírodovědecké fakulty. Zdejšími působeními navázal na rozvíjení oboru, jehož základy položili významné osobnosti své doby, především profesori Karel Domin, Vladimír Krajina a Jaromír Klika. Všichni se zasloužili o specifický přínos svými studii vlastností vegetačního krytu střední Evropy a všichni svým dílem přesáhli hranice Československa. Jejich práce přispěly k pochopení regionálních nebo krajinných souvislostí mezi determinantami vývoje vegetace a utvářením celkového stavu životního prostředí. J. Jeník si byl vědom myšlenkových zdrojů a tradic svého univerzitního pracoviště a v řadě směrů cílevědomě rozkošatil témata soudobé geobotaniky resp. rostlinné ekologie. Hlavní okruhy jeho nasměrování jsou: ekologie kořenů rostlin – zejména dřevin, horská ekologie (originální teorie anemo-orografických systémů, kde byly ukázány souvislosti mezi druhovým bohatstvím karů v sudetských pohořích a spolupůsobení klimaticko-geomorfologických faktorů ústící do efektu mechanických činitelů - v dnešní terminologii disturbancí, tedy narušení), dále ekologie říčních údolí a niv (říční fenomén), fungování travinných společenstev, (syn)ekologie hlavních světových biómů, např. savan nebo tropického deštného lesa (na různých kontinentech). Z politických důvodů byla bohužel jeho odborná dráha poškozena po r. 1968, kdy byl nucen pražskou univerzitu opustit (1971) a dlouhé období pak strávil v jihočeském kolektivu třeboňského pracoviště Botanického ústavu Akademie věd – to naopak k prospěchu tamějšího výzkumu. Po listopadu 1989 byl pozván zpět na Alma Mater, rehabilitován, jmenován profesorem a na období 1990-95 se stal vedoucím katedry botaniky. V té době absolvoval řadu pobytů v rámci programu UNESCO MAB, přednášky na zahraničních univerzitách (Víděň, Paříž, Oxford, Salzburg aj.). Také působil jako předseda Československého (Českého) Národního komitétu UNESCO programu „Člověk a biosféra“, místopředseda Mezinárodní koordinační rady Programu MAB, člen české komise pro UNESCO, člen sborů poradců MŽP ČR, místopředseda České botanické společnosti, předseda vědecké rady KRNAP ad. V roce 1993 obdržel Cenu sultána Quaboose, v r. 1994 Cenu ministra životního prostředí „za celoživotní práci v oblasti ochrany životního prostředí“, v r. 1995 Zlatou pamětní medaili UK, v r. 1997 pamětní medaili AV ČR *De scientia et humanitate optime meritis* za zásluhy o českou vědu. Publikoval velký počet článků ve vědeckých časopisech, statí v odborných knihách, větší počet popularizačních knih a nespočet popularizačních příspěvků ve všech myslitelných druzích periodik a médií. Ani po ukončení aktivní části své profesní kariéry aktivním nepřestal být, stále je emeritním profesorem PŘF UK v Praze, stále je zván do komisí všeho druhu na různých univerzitách a akademických pracovištích, stále publikuje a popularizuje a kdyby zdraví přece jen trochu nebrzdilo, zajisté by činností mohlo být ještě víc. Zázemí mu vždy obětavě vytvářela jeho manželka, paní Květa, mimochodem autorka příležitostně vydávané poezie, která určitě představuje prvek zklidnění v naší nepoddajné době.

Oběma oslavencům přejeme i za všechny ostatní členy našeho uskupení vše dobré, pevné zdraví a mnoho drobných i větších radostí z jakéhokoli konání. Ať se daří!

Pavel Kovář, Petr Maděra

Vzpomínka na Martina Braniše

Na podzim minulého roku zemřel zakládající člen CZ-IALE a člen prvního hlavního výboru CZ-IALE ve funkčním období 2000-2004 prof. RNDr. Martin Braniš, CSc. Zemřel ve věku pouhých 61 let a pro mnohé z nás, kdo jsme léta vídali jeho dlouhou štíhlou postavu, to bylo velmi nečekané. Když jsem při vchodu do budovy fakulty uviděl nejprve černý prapor a ve vstupní hale si potom přečetl, koho se týká, nemohl jsem tomu v první chvíli uvěřit. Jen málokdo totiž věděl, že Martin se v poslední době potýkal s nemocí, která se nakonec ukázala silnější než život.

Martin Braniš se od raného mládí aktivně zajímal o ochranu přírody a životního prostředí. Už jako středoškolák se angažoval v TISu, zájmovém svazu ochránců přírody, který vznikl v roce 1968. Po studiu na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze pracoval nejprve jako zoolog se zaměřením ekologickou fyziologií savců. Největší část jeho profesionální dráhy je spojena s působením na Ústavu životního prostředí Přírodovědecké fakulty, který po roce 1990 mnoho let vedl. Spektrum jeho odborných zájmů bylo značně široké. Věnoval se otázkám znečištění ovzduší a vlivu cizorodých látek jak na prostředí, tak na lidské zdraví. Stal se naším předním odborníkem na problematiku aerosolu. Zabýval se ale také řadou problémů z oblasti zoologie, obecné biologie či posuzování vlivu lidských činností na životní prostředí. Dá se říci, že svým širokým záběrem přesahoval do několika přírodovědných, technických i společenských oborů, jak široká problematika ochrany životního prostředí vyžaduje. Svůj přehled v oboru potvrdil v učebnici *Základy ekologie a ochrany životního prostředí*, která se dočkala několika vydání.

Martin Braniš byl ale také úspěšným organizátorem, managerem akademického života, vysokoškolským pedagogem. Na Ústavu životního prostředí formoval jeho výzkumné zaměření a způsob výuky tohoto složitěho oboru. Byl předsedou oborové rady Aplikovaná a krajinná ekologie a školitelem řady doktorandů. U svých studentů dokázal vzbudit skutečný zájem o studium environmentalistiky.

Proslul jako neúnavný diskutér, přesvědčený, že bojuje za správnou věc, že ochrana přírody a životního prostředí za to stojí. Proto byl často zván do rozhlasových a televizních besed. Vystoupil např. v Českém rozhlase v pořadu Leonardo – věda a technika, neváhal zapojit se do diskuse o ochraně přírody na Šumavě. V listopadu 2008 získal Cenu ministra životního prostředí.

S Martinem Branišem odešel nejen významný expert v oblasti životního prostředí, ale i výrazná svébytná osobnost naší akademické sféry.

Zdeněk Lipský

Kalendář akcí

8.-11.4.2014 **Linking Biological and Cultural Diversity in Europe** 1st European Conference for the Implementation of the UNESCO-SCBD Joint Programme on Biological and Cultural Diversity. Florence, Italy (<http://landscapeunifi.it/en/unesco-cbd-eng>)

28.-29.4.2014 **Combining Scientific Expertise with Participation: The Challenge of the European Landscape Convention.** Université Libre de Bruxelles (ULB), Brussels - Belgium (<http://igeat.ulb.ac.be/en/elc2014>)

27.4.-2.5.2014 **European Geosciences Union General Assembly 2014. The Face of the Earth – Process and Form. Wien, Austria** (<http://meetingorganizer.copernicus.org/EGU2014>)

5.-6.5.2014 – **Rekreace a ochrana přírody – s člověkem ruku v ruce ?**
Společenské a vzdělávací centrum zámku ve Křtinách

16.-18.5.2014 - **Landscapes: Perception, Knowledge , Awareness and Action.** 6th INTERNATIONAL SYMPOSIUM ON GEOGRAPHY, Bucharest - Brasov, Romania (www.geosymposiumlandscapes.ro)

17. - 18. 5. 2014 - **Biodiverzita v bývalých vojenských prostorech.** Exkurze ČSPE. Informace [zde](#).

23.-25.5. 2014 - **VENKOVSKÁ KRAJINA 2014** - 12. ročník mezinárodní mezioborové konference, Hostětín, Bílé Karpaty. Více [zde](#).

29. - 30. 5. 2014 - **Seminář Lidé a krajina III. - Evropská úmluva o krajině v praxi** se uskuteční ve dnech v Multifunkčním centru v Lednici na Moravě. Více [zde](#).

17.-20.6.2014 - **Spatial Ecology & Conservation 2**, University of Birmingham (UK). More info [here](#).

18.-20.6.2014 **FRIAR 2014: 4th International Conference on Flood Recovery, Innovation and Response.** Poznan, Poland

4.-5.7.2014 - **IALE-Europe Thematic Workshop 2014** "Advances in Spatial Typologies: How to move from concepts to practice?" Instituto Superior Técnico, Lisbon. More info [here](#).

18.-22.8.2014 **IGU Regional Conference: Changes, Challenges, Responsibility.** Kraków, Poland,

20.-23.8.2014 **Monitoring and Management of Visitors in Recreational and Protected Areas** Tallinn, Estonia (<http://www.tlu.ee/en/mmv7>)

25.–28. 8. 2014 - **23. sjezd České geografické společnosti - Geografie v srdci Evropy**. Univerzita Karlova v Praze, www.cgs-sgs2014.cz

1.-3.9.2014 - **Urban Landscape Ecology: science, policy and practice**. IALE UK Annual Conference, King 's College London (<http://iale.org.uk/conference>)

8.-12.9. 2014 **Unraveling the Logics of Landscape - 26th session of The Permanent European Conference for the Study of the Rural Landscape.**, Gothenburg and Mariestad, Sweden (www.pecsrl2014.com)

11.-13.9.2014 - International Conference on **"Water resources and wetlands"**, the "Delta" Hotel in Tulcea, Romania. More [here](#)

16.-19.9.2014 - **Forum Carpathicum 2014: Local Responses to Global Challenges**, Lviv, Ukraine. More info [here](#).

16.-19.9.2014 - **"IENE 2014 - Life for a Greener Transport Infrastructure"**, International Conference on Ecology and Transportation, Malmö, Sweden. More info [here](#).

22.-25.9.2014 **ELS 2014 - the Earth Living Skin: Soil, Life and Climate Changes**. Castellaneta Marina, Italy (<http://www.els2014.eu/d/55/Home/>)

23.-25.10.2014 - **Mediterranean landscape ecology. International conference**, Antalya, Turkey (<http://congress2014.pad.org.tr/index.php>)

2.-5.12.2014 **First GSBI Conference - Assessing soil biodiversity and role for ecosystem services**. Palais des Congrès, Dijon, France (<http://www.gsbiconference.elsevier.com/>)

2015

18.-22.5.2015 **AGROecological assessment and Functional-environmental Optimization of Soils and TERrestrial ecosystems** Moscow, Russian Federation ([http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/events/Future events/7 Congr ESSC Circ 1.pdf](http://eusoils.jrc.ec.europa.eu/events/Future%20events/7%20Congr%20ESSC%20Circ%201.pdf))

5-10.7. 2015 - **9th IALE World Congress** in Portland, Oregon, USA. <http://www.ialeworldcongress.org/>

Large Parks in Large Cities, 2.-4.9.2015, Stockholm, Sweden (www.largeparks.se)

Bulletin CZ-IALE, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii

(Regionální organizace IALE České republiky), www.iale.cz

Vydává CZ-IALE pro interní potřebu svých členů. Redakce: CZ-IALE, Benátská 2, 128 01 Praha 2.

Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský, e-mail: lipsky@natur.cuni.cz;

Technický redaktor: Dušan Romportl, e-mail: dusan@natur.cuni.cz

Číslo 2/2014 vyšlo **15.4. 2014**